

[Poul Hartling.]

tige. Men skal de kunne nytte noget, må de gå hånd i hånd med, at vi skaffer et stabilt omkostningsniveau. Forbrugsudvidelse virker kun til en tid, offentlige beskæftigelsesarbejder er, når alt kommer til alt, kun en nødhjælp, nødvendig i øjeblikket, men ikke nogen varig løsning. Erhvervsopmuntringer og hjælp til øgede investeringer vil nok vise sig at være af betydelig igangsættende virkning, men disse foranstaltninger har kun effekt, hvis der samtidig kan blive tillid til, at omkostningerne nu holdes i ro over en lang tid. Man kan i virksomhederne kun disponere, investere, sætte nyt i gang, hvis man har sikkerhed for, at der ikke pludselig sker sådanne spring i udviklingen, at virksomheden slås i stykker.

Derfor siger vi, at det vigtigste er en beslutsom indsats for at stabilisere udviklingen. Denne indsats kræves af alle. Den kræves af regering og folketing, af arbejdsmarkedets parter, af organisationer og enkeltpersoner. Alle må vi se bort fra, hvad der ellers skiller, og fra snævre interesser; alle må være med til at gøre virksomhederne levedygtige, således at der kan skabes nye arbejdspladser. En stabil omkostningsudvikling vil kræve, at alle lægger ryg til.

Den vil på den anden side ikke gå ud over nogen. Den er ikke vendt imod nogen. Vi har i Danmark haft en stigning i omkostningerne, der er stærkere end i de lande, vi handler med. Den danske rente har været og har måttet være højere end i de andre lande; skatter og afgifter har også trykket nok så hårdt trods en mærkbar nedsættelse i fjor. Og lønningerne er i Danmark steget stærkere end i nabolande.

Denne stigning må bremses, hvis ikke arbejdsløsheden skal fortsætte og blive værre. Alle må være interesseret i, at stigningen bremses, for en stigning, der er ud over, hvad der er bærekraft til, vil nemlig ikke blot give flere arbejdsløse, men vil også skade dem, der har deres arbejde. Lønstigninger, der blot presser inflationen i vejret og skader hele samfundet, er til skade for helheden.

Venstre har sagt gang på gang, og det har vundet stor genklang, at bedre end lønforhøjelser er skattelettelser. Lønforhøjelser, der blot fører til højere priser, øgede skatter,

og som gør hele samfundet mere sårbart, er ikke til gavn for lønmodtagerne. Det er en sandhed, der marcherer, og det er en sandhed, som ikke mindst i en nedgangstid bør være vejledende for de forholdsregler, som vi tager.

Det er derfor helt logisk, at punkt 1 i venstres plan drejede sig om omkostningspolitik. Regeringen og de partier, der står bag forliget, har samme opfattelse, og derfor er forligets første punkt blevet en erklæring om, hvordan man vil holde omkostningsstigningerne i ave.

Det er umiddelbart indlysende, at det er vanskeligt at fastslå noget om, hvordan omkostningerne vil udvikle sig 2-3 år frem i tiden. Nogle påvirkninger kommer til os udefra, og dem har vi ikke videre megen indflydelse på. Det, vi kan gøre, er at slå fast, at vi er enige om, at vi vil gøre, hvad der er os muligt for at holde igen på de omkostninger, der dannes herhjemme. Skal det mål nås, må alle kræfter som sagt virke med.

Det er også en forudsætning, at der i befolkningen er tiltro til, at dette er alvor, og at der er politisk vilje bag erklæringens ord. Betingelsen for, at der kan opstå en sådan tillid i befolkningen, er, at der er stor enighed her i folketinget, og derfor er der en værdi i, at der er et bredt flertal bag erklæringen. Det er jo altid nyttigt med stor tilslutning til, hvad vi vedtager, men en folketingsbeslutning af den karakter, som vi her skal stemme om, får større værdi, jo stærkere politisk tilslutning den får.

Erklæringen består af 5 punkter.

Det første punkt drejer sig om den overenskomstperiode, vi er i. I denne periode regner vi med en afdæmpning af niveauet, som må og skal fastholdes, hvis arbejdsløsheden skal kunne falde. Virksomhederne må vide, hvad de skal regne med som lønomkostninger. Erklæringen siger til dem: der må regnes med én dyrtidsportion til foråret 1976 og én til efteråret 1976. Det vil være skæbnesvangert for den danske økonomi, hvis der bliver tale om, at 2 portioner skal belaste omkostningerne til marts, for det vil forøge risikoen for, at der også bliver 2 portioner til september. En sådan udvikling med 4 af de nye tunge portioner vil med ét slag bringe den danske omkostningsstigning op på et niveau, som vil betyde de alvorlig-